

Pilot budget maatwerkondersteuning armoedeopgave

Dit is een goed voorbeeld van een integrale aanpak van armoede gericht op: maatwerkondersteuning, voorkomen maatschappelijke kosten

Korte omschrijving van de integrale aanpak:

Naar aanleiding van gesprekken met inwoners, sociaal wijkteams en jeugdteams is gebleken dat regelgeving op het gebied van armoede en participatie veelal te weinig ruimte laat om effectieve ondersteuning te kunnen bieden. Mensen met een laag inkomen, maar die net boven de grens (110% bijstandsnorm) voor compensatieregelingen zitten, geraken in de schulden (zogenaamde doelgroep “verborgen armoede”). Bijvoorbeeld zelfstandigen zonder personeel (zzp-ers) die tijdelijk zonder opdracht zitten raken in de knel, maar komen niet voor regelingen in aanmerking. Hierdoor ontstaan soms situaties dat relatieve lage schulden leiden tot hoge maatschappelijke kosten, zoals uithuiszettingen, herhuisvesting, maatschappelijke opvang en extra beroep op de bijstand.

De maatwerkpilot is voor mensen die in armoede dreigen te geraken of kortdurende ondersteuning nodig hebben om erger te voorkomen. De gemeente Zaanstad heeft een budget ingericht ad € 400.000 voor de sociaal wijkteams en jeugdteams, waarbij men ondersteuning kan inzetten op basis van de behoefte van de inwoner en de professionele afweging van de medewerker. Deze maatwerkondersteuning moet de betrokken doelgroep net dat beetje lucht geven om de basis op orde te brengen, zonder dat zij direct weer aan allerlei verplichtingen moeten voldoen die de situatie opnieuw onder druk zetten.

De sociaal wijkteams en jeugdteams verzorgen de toegang tot het budget maatwerkondersteuning armoede. Om effectieve en preventieve ondersteuning met ruimte voor de professional te borgen zal de toekenning van ondersteuning niet opnieuw beoordeeld worden door de gemeente. Wel moet de teamleider van het sociaal wijkteam of jeugdteam akkoord geven voor de inzet van het budget maatwerkondersteuning armoede.

Wat zijn de integrale aspecten van de aanpak?

De gemeente Zaanstad wil met betrekking tot de Armoedeopgave een integrale aanpak met de veranderingen in het sociaal domein. Het budget van € 400.000 is toebedeeld aan de 11 sociaal wijkteams en 5 jeugdteams. Uit maatschappelijke kosten en baten analyses binnen wijkteams blijkt dat de effectiviteit van trajecten toeneemt doordat deze niet los, maar in samenhang met werk-, zorg- en jeugdtrajecten worden ingezet. Bij schulddienstverleningstrajecten blijkt dat wanneer de financiële situatie eerder stabiliseert ook andere (zorg)interventies effectiever worden. Daarmee worden maatschappelijke kosten voorkomen. Door het voorkomen van escalaties zoals uit de hand lopende schulden met huisuitzetting als gevolg kunnen belangrijke baten worden geboekt.

De pilot is in overleg met de sociaal wijkteams en jeugdteams tot stand gekomen. Vertegenwoordigers van de sociaal wijkteams en jeugdteams herkennen de nut en noodzaak voor een budget maatwerkondersteuning armoede, aangezien bijna elke casus die zich meldt wijkteam een vraag met een financiële component heeft. Daarnaast zien de sociaal wijkteams en jeugdteams ook mogelijkheden om de uitvoering van de toegang effectief te kunnen organiseren.

Waarom is dit een goed voorbeeld?

Uit gesprekken met de sociaal wijkteams en jeugdteams laat zien dat het toepassen van maatwerk een cultuuromslag betekent: zij moesten er aan wennen (meer) ruimte te nemen om de beschikbare middelen te benutten. Bestaanszekerheid in de vorm van wonen wordt als meest acute reden gezien om snel maatwerkondersteuning te bieden. Bij schuldenproblematiek verwijzen veel jeugdteams naar de sociaal wijkteams. De aanzuigende werking van maatwerkondersteuning lijkt erg mee te vallen: mensen willen het bedrag van de ondersteuning graag terugbetalen.

Pilot budget maatwerkondersteuning armoedeopgave

Casuïstiek wijst uit dat het inzetten van maatwerkondersteuning veel maatschappelijke kosten hebben voorkomen. Om privacy redenen kunnen deze casussen hier niet gepresenteerd worden.

De evaluevaluatie van de pilot zal meer inzicht geven in de kwantitatieve benutting van het budget maatwerkondersteuning en bespaarde maatschappelijke kosten.

Waarom is het interessant om dit voorbeeld te delen met andere partijen – in binnen en buitenland?

Deze pilot geeft inzicht in wat regelruimte aan een decentrale uitvoeringsorganisatie kan bijdragen in de effectieve en efficiënte inzet van ondersteuning. Veel gemeenten hebben sociaal wijkteams ingericht naar aanleiding van de decentralisaties van het sociaal domein, maar deze decentrale teams kampen veelal nog met centrale wetgeving zoals de participatiewet. Hierdoor zijn er beperkingen voor de lokale teams om echt maatwerk te kunnen leveren

Waar kan men terecht voor contact en voor overige informatie?

Voor vragen over de pilot of over de armoedeopgave kunt u contact opnemen met Mark Koetsier, programmamanager Armoedeopgave, gemeente Zaanstad: m.koetsier@zaanstad.nl

Voor vragen over praktijkervaringen van de sociaal wijkteams en specifiek met betrekking tot het inzetten van het budget maatwerkondersteuning kunt u contact opnemen met Simone Wenge, teammanager sociaal wijkteam Oud Koog/Oud Zandijk, s.wenge@swtzaanstad.nl